

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipue desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatis, eorumque
Ministerijs - In septem Tractatus distributus ...

**Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1629**

§. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

madæ; aut historiam Festorum, quæ celebrantur laudando Deum propter beneficia in huiusmodi diebus nobis collata. Et hoc spiritu suu dicendi:ne vllum Diuinum beneficium, siue magnum siue paruum, sine propriis laudibus prætereatur.

§. L.

SED VENIAMVS ad *Psalmos*, qui sunt præcipua pars Officij Diuinæ, & optima fercula, quæ in hoc spirituali coniuilio proponuntur. Quos composuit Rex Dauid (qui propterea Psalmista appellatur) vt Sacerdotes & Leuitæ Deum in eis laudarent: quorum excellentias & præstantiam Sancti Patres nunquam satis extollere possunt, nec recensere desinunt. S. Dionysius eos vocat essentiæm Diuinorum laudum: cum quibus reliquo collatæ, sunt quasi accidentia, quæ ipsos exornant: ac propterea in Misla, quæ reliqua Mysteria in Sanctitate excellit, incipit à canto Pulinorum. Et eloquentissimus S. Chrysostomus vehementer admiratur morem, & affectum Christianorum ad hunc Dauidis librum, præ reliquo veteris Testamenti: nam semper in ore habent *Psalmos*, nocte, & die, mane, & meridie, & vesperi; in Festis lætitiae, & in exequijs tristitiae: semper enim primus, & medius & ultimus est Dauid. Néque id mirum est in *Psalmis*, enim resplendent omnes affectus feruentis orationis, & omnigenus petitionum, tam pro peccatoribus, quam pro iustis; incipientibus & proficiens, ac perfectis; Dei laudes stupenda, actiones gratiarum pro omnibus eius beneficiis, affectus amoris valde inflammati, cum excessu contemplationis & unionis; sensa etiam miseriae & imbecillitatis nostræ, feruentes Diuini subsidijs petitiones, cum affectibus compunctionis, propter nostra peccata. Sunt etiam in eis altissima consilia perfectionis, & exhortationes teneræ ad eam procurandam. Denique (vt ait S. Basilus) vnicus *Psalmorum* Liber omnia complectitur: qui dum refert Historiam, corrigit ac dirigit vitam, estque quasi penu siue promptuarium testissimum, ex quo accipere licet spirituale animarum nostrarum alimentum, necessitati & gustui nostro valde aptum, & accommodatum. Quare S. Ambrosius: *Quis* (inquit) *sensum hominis gerens non erubescat, sine Psalmorum celebritate diem claudere & adoriri laudando scilicet Creatorem, sicut ipse auctor modo suo eum laudant.*

Ad fruendum hoc thesauro, necesse est (vt aduertit Cassianus) eodem spiritu *Psalmos* dicere quo fauerunt compositi; & ita quoque sibi ipsi eos accommodare, atque si ipse net eos componeret; aut ipse Psalmista ad ipsum solum eos dirigeret: ita vt eorum sententias non tunc tantum per Prophetam, aut in Propheta fuisse completas; sed in se quotidie geri, impleriique cognoscat: excitando in spiritu suo eodem affectus quos David experiebatur in se; aut in aliis fuisse, narrat. Amare igitur debes, quando

Psalmissa

De Confec.
D. i.c. de
Hymnis.
Ex Concil.
Tolet. 4.

PSALMI.

Homil. 6. de
lætitia.

In proœm.
Homil. in
Psalmos.

Lib. 5. Exa-
mer. c. 14. ¶
Serm. 43.

Colla. 10. 6.
10. & 11.

Psalmista amat; timere, cum timet; sperate, cum sperat; laudare Deum, cum ille laudat; flere propter tua peccata, aut aliena, quando ille fleret; petere ea quæ cupis, eo sensu, quo ille similia petit. Diligere debes inimicos, cum eos ille diligat; orare pro eis, quando ille orat; zelare gloriam Domini, quando ille zelat; & hoc zelo te ipsum consumere, quo ille se consumi ostendit. Humiliari debes, quando ille se humiliat; spiritum in cœlum eleuare cum ipse eleuat suum; delectari pulchritudine Messiae, & Ecclesiæ eius sponsæ, cum ille delectatur & gaudet; gratias agere pro Diuinis Beneficiis, cum ille eas agit. Et cum ille admirabilia refert de Deo in mundi creatione, aut in deductione sui populi ex Aegypto, admirari & tu debes, & glorificare Deum, sicut ipse obstupefit, & eum glorificat; & cum narrat supplicia rebellibus illata; & præmia fauoresque obedientibus exhibitos; & tu debes tremere, cum ille temet; & exultare cum exultat; deam bulare etiam in aula cœlesti; sicut ille deambulat; & optare habitare in ea sicut ille optat. Denique cum ille tanquam Magister docet, exhortatur, reprehendit, ac dirigit iustum; cogita illum loqui tecum; & eo afflito ei responde, quem Magistri adeo sancti doctrina exigit. Ac propterea S. Augustinus, Psalmus (inquit) tranquillitas animarum est, perturbationes vel fluctus cogitationum cohens, iracundiam reprimens, luxum repellens, sobrietatem sugerens, amicitiam congregans, adducens in concordiam discrepantes, reconcilians inimicos. Psalmus Demones fugat, Angelos ad adiutorium inuitat. Scutum enim in nocturnis terroribus, diurnorumque requies est laborum; tutela patris, iuuenibus ornamentum, solamen senibus, mulieribus aptissimus decor, incipientibus primum efficitur elementum, proficientibus incrementum, perfectis stabile firmamentum; totius Ecclesiæ vox una, quæ solennitatem decorat; tristitiam, quæ propter Deum est, emollit. Psalmus etiam ex corde lapideo lacrymas mouet. Quid autem est, quod non discatur in Psalmis? non omnis magnitudo virtutis, non norma iustitiae, non pudicitiae decor, non prudentiae consummatio, non patientiae regula, non omnia, quidquid potest dici bonum, procedit ex ipsis? Scientia, perfecta prænuntiatio Christi in carne vèturi, & cōmunis resurrectionis spes, suppliciorum metus, gloria pollicitatio, mysteriorum reuelatio. Omnia prorsus in his velet magno quodam & cōmuni thesauro recondita atq; conferta sunt bona. Hoc omnia S. Augustinus. Sed est aduersus redum, quod interdum unus & idem Psalmus referrus est harum rerum varietate, quæ varios excitat affectus: cura aut & studiū cōformādi se illis internè plurimū innat ad attentionē cōseruādā. Sed ita ab uno ad alterū est transiūdū, ut si unus afflatus valde penetreretur, aut Deus tenerū aliquem sésū cōmunicauerit in aliquo verbo: illud ruminetur, & eo statim ortuſtatur; aut si necessitatis progrederi, idem sensus

*Prologo
in Psalmos.*

Mm 3 seruetur

serueretur in scrinio memoriae, ut postea diutius ruminetur. Aliquando tamen integer Psalmus prosequitur aliquam historiam, aut affectum: & tunc facilis est Spiritum ijs, quæ dicuntur, conformare & aptare; quando dicas Psalmum *Miserere mei Deus*: aut aliquem alium exponentialibus, induere debes Spiritum compunctionis, ac doloris de tuis peccatis; ut hic affectus adferat tenerum sentum dicenti versus; & ipsi versus augeant sensum interiore, quo proferuntur. Et in eundem modum indues affectus laudis, aut gratitudinis, quando Psalmos dices, qui hoc continent argumentum. Hoc enim modo impletur quod dixit iste David; *Psalite sapienter*. Ad id etiam iuuerit, petere a Deo initio Psalmi lumen, & affectum gustumque & saporem, quo David afficiebatur, dum illum componeret; & cum affectu ac desiderio obtainendi, quod ille teriebat. In fine denique Psalmi cum Spiritu gratitudinis dicendus est versus: *Gloria Patri*, & non nihil subsistendum in *Antiphona*, quæ semper aliquis bonus bolus Psalmi, aut historiae alicuius: aut sententia aliqua Diuinorum laudum: ut facta quadam suspensione inter unum & alterum Psalmum nouns Spiritus hauriatur, ad sequentem inchoandum. Quod experieris te impugnari à cogitationibus: est bonum consilium, propositum renouare attentionis ad solum proximum Psalmum; quo absolute eandem renouare pro altero: quasi solus ille esset dicendus. Estramente perpendendus Ecclesiæ Spiritus in repetendis Antiphonis, & aliquorum Responsiorum versibus; imo in prima etiam ter repetit verbum: *Deus in adiutorium meum intende*, ad significandum ferorem Spiritus, & internum cordis affectum, & perseverantiam in petendo suarum necessitatium remedio, & laudando ipso Domino, ob ingentia eius beneficium. Cui tamen repetitioni non aduersatur, quod ait Ecclesiasticus: *b non trahi verbum in oratione tua*: loquitur enim de repetitione orta ex aliquo scrupulo impertinentia, aut ex diffidentia quasi opus esset eam repetere ut illas Deus intelligeret. Non tamen intelligitur de repetitione feroenti, quia non Scriptura Sacra est referta. Nam & ipse salvator noster in nocte sua Patonis ter repetit eandem orationem, ut magis expressè dixit S. Matthaeus: *c Orans tertio cunctam sermonem dicens*.

§. II.

LECTIO NES
Ducit Sp.
riu. Tract. 2.
et 2. ub. de
Diuin. Of
fic. 6. 1.

LECTIONES que in matutinis ponuntur, excepte ex Scriptura Sacra & Homilijs Sanctorum Patrum eam explicantium, aut ex ipsorum docent nos vtilem & salutarem vestram exerciti quod appellamus Lctionem Spiritualem, quæ in primæua Ecclesia valde fuit frequens, & approbata, & in viu apud Sanctos Patres, propter ingentes utilitates quæ ex ea proveniunt, ut in alio loco retulimus. Et speciatim (ut S. Isidorus perpendit) in Divino officio quatuor adferit commoda. PRIMVM est, quod requie-

a *Psalm. 46. 5.*

ANTIPHONAE

b *Ecclesiastes 7. 15.*c *Matthew 6. 44.*LECTIO NES
Ducit Sp.
riu. Tract. 2.
et 2. ub. de
Diuin. Of
fic. 6. 1.

I